

com els «vilars» d'aquesta vila «Lintexetum, Taraccarias, Ceceranium» i «Lanetellum, qui est super rivo quem vocant *Ricardo*» (*Marca Hisp.*, col. 837), i alguns han partit d'aquesta forma per a explicar l'origen de *Rard*. Però aquesta transcripció sembla errada i evidentment també la dels esmentats vilars, puix que cap d'aquests llocs no són coneguts. En fi notem que tot el testimoniatge antic referent al *Rard* reflecteix una base RIVU(M) ARIDU(M).

DOC. ANT. 821: «ecclesiam sancti Iohannis in *Riardo*» (*Marca Hisp.*, col. 767), on hom es refereix a l'església del castell de *Rard*; 881: «... in loco qui dicitur *Riardo* ...» (Alart, *Cart. Rouss.*, 7); 932: *Rivo Arido* (Moreau v, 102); 946: «in com. Russ. ipsum alodem q. v. *Rivum Aridum* ... in villare supra dicto *Rivo Arido* ... in adjacentia ... de Pontiliano, vel de Asiniles [= Nyils]» (ib., vii, 107, citat de *Cart. d'Elna*, fº 20); 946: *Rivus Aridus* (*Cart. d'Elna*, en *Hist. Lgd.* v, 1512); 957: «*Riardo* qui discurrit juxta villa Asiniles» (Moreau ix, 18); 963: *Rio arido* (ib. ix, 215); 968: flumine *Riardo* (Alart, *Cart. Rouss.*, 28).

Afegim-hi altres cites d'Alart en *InvLC*, s. v. *Riard* i *flum*: 972: in ipso *Rio Arido*; 989: in flumine *Riardo*; 1133: ultra *Riard*; 1209: campi de *Riardo*; 1272: in riparia de *Riardo*; 1382: lo fluvi del *Riart*; 1397: a la cabana del *Riard*.

En fi, la variant amb *Re-* apareix com a cognom: 1597: Andreu *Reart*, burgès de Perpinyà (*RLR* LVII, 472); Raimundo *Reart* en un imprès de 1733 de Palma de Mall. (*JMBover*, *Bi. E. Bal.*, § 502).

En la base etimològica RIVU(M) ARIDU(M) hem d'entendre *rivus* en el seu sentit ll. clàssic de 'rierol'; ací, doncs, 'rierol sec'. Notem, amb aquest motiu, que l'article *Rard* de la *Gr. Enc. Cat.* qualifica aquest riu «de règim torrencial», i JCor. nota que en descriure-l'hi «insisteixen molt que el *Rard* és sempre sec» (20-VII-59), i li han dit també que és una ribera seca i molt dolenta, que es desborda molt. És ben segur que el lloc on es trobava el castell de *Rard* ha rebut el seu nom del riu que hi passava. Altrament, no cal dir que *Rard* [řárt] ha resultat de la forma secundària *R(e)-art* (< *Ri-art*); i pel que fa a la forma *re-*veg., s. v. *RI/RE-* 'riu', on figuren noms de rius com *Re-lat*, *Re-vardit*, *Re-piaix* etc.

Notem els homònims: 2) Duia aquest nom un torrent a prop de Lladurs i Timoneda (Solsonès), en el que s'esmenta com «Ualle infernale» entre aquestes localitats en l'acta de consagració de la Seu d'Urgell (838) i identificat per Mn. P. Pujol (*Est. Rom. I.E.C.* II, 1917, 111, núm. 95) com *Torrent de Riart*, afluent de la Ribera Salada (*CATorras* VII, 339).

MENC. ANT. Nombroses que Cor. ha recollit en els escrits antics vistos per ell a l'Arxiu de Solsona: 997: *rio Riardi*; 1021, 1022, 1026, 1067: in *Riardo*; 1033, 1035, 1051, 1071: *rivo que vocant Riard*, *rivo de Riardo* etc. Actualment, existeix prop de Lladurs un *Pla de Riard* i el caseriu de *Riard* (*Gr. Geogr. Com. Cat.* II, 413, 414; *Gr. Enc. Cat.*, s. v. *Riard*).

3) *Clot del řart*, afl. esquerre de Comalada (Prats

de M., Vallespir), provinent dels *Cingles del Rart*, al NNO. de la Llau i ENE. de St. Guillem (JCor. 1959, xxiv, 51, 53). JCor. nota que com que no és un clot gaire gran ni baixa d'un cim gaire alt, però és molt rocós, deu ser un clot sec la major part de l'any.

4) *Riard*, afluent de la Noguera Pallaresa; ja esmentat en un doc. de 849: «ad rivo quem vocant *Riardo*» (tret del *Cartoral* de Gerri, Abadal, *Comtats de Pallars i Ribag.*, 41).

5) Segons *AlcM Riart* és nom d'un torrent en el terme de Bordils (Gir.).

Com a cognom, ultra els casos esmentats de 1597 de Perpinyà i de 1733 de Mallorca (supra), notem que el *DAG* documenta *Reart* a Barcelona (S. xvii) i a Vic (a. 1660), *Riart* a Sort (Pallars S.), i *AlcM*, s. v. *Riart* el dona com a nom de família a Agramunt, Anya, St. Martí de Maldà, Terrers, Torres de Segre etc. J. G.

RAS, RASA

I altres derivats del participi de *raure*, ll. *RADERE* 'afaitar, polir': *DECat* VII, 127b22-27; 128b15-129a41.

Ras i *Rasos* substantivat per a un altiplà extens i amb poca vegetació o sense.

Els Rasos de Peguera amb *els Rasets* a sota, al NO. de Berga. *Els ~ de Tubau* i *els de Quer-rubí*, a l'Alt Ripollès (Cor. a Sant Jaume de Frontanyà, 1964; *Torras, Pir. Cat.* III, 148a-b, 173a-b). *Rasos*, partida de Rabós d'Empordà (xxii, 84.10). ~ de *Conflent*, puig, a Farrera (Cor., 1932). ~ de *Bovalar* i ~ del *Picaio*, a Vilafranca del Maestrat. ~ de *la Penya del Migjorn*, a Tollos (Cor. 1961-63). *Els ~*, partida de Benigembla (xxxiv, 167.2).

Cap del Ras de Tírvia (Cor. 1964). *Cap ~*, cap de la costa, al límit entre els termes de Colera i de Llançà. *El ~* o *la Muntanya Rasa*, a Mosset (xxv, 200.23). *El ~ de Carançà*, a Fontpedrosa. *La Creu del ~*, a Ars (Cor. 1933). *Pla de ~*, a Portbou (Cor. 1934). *Lo Coll ~*, a Bellestar (Tinença) (xxvii, 126.6). *Tossal ~*, a Pego (xxxiii, 110.25). *Siqui des ~*, a Muro (xli, 22.11).

Lo ~, a Aós (xxxvii, 159.13). *Lo Forat ~*, a Civis (xxxvii, 166.14). *El ~*, a Noves de Segre (xxxvii, 190.5). *Torre de ~*, a Castell d'Aro (Capbreu de 1809) (xxliv, 173.8).

La Muntanya Rasa, entre Capcir i Fenollet. *La Mallada ~*, a Tormos. *Malladeta ~*, a Orba (xxxiv, 126.16). *La Costera ~*, amb un gran corral, a Sagra (Cor. 1962).

Rasa, NL antic del terme d'Aguilar-Clua, documentat a la fi del S. ix: *in ipsa Rasa* (Baraut, *Mon. Tres-ponts* I, 1).

La ~, sengles partides de Llagunes (xxxvii, 43.4) i de Marzà (xxii, 89.4). *La Collada ~*, a Berrós (xxxvii, 66.16). *Boïgues de Rases* (Font de les ~), a Guils del Cantó (xxxviii, 7.21).

Rasa f., pren el sentit de 'petita riera de poc desnivell', especialment a les muntanyes del Centre-Nord del Principat. ~ de *Torredo* (Vall Ferrera) en el Cap-